

ፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ

FEDERAL NEGARIT GAZETTE

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

ሃያ ስምንተኛ ዓመት ቁጥር ፮
አዲስ አበባ ጥር ፳ ቀን ፪ሺ፲፬ ዓ.ም

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

28th Year No.5
ADDIS ABABA, 13th January, 2022

ማጠቃለያ	Content
አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፪፻፷፭/፪ሺ፲፬ የኢትዮጵያ ሀገራዊ ምክክር ኮሚሽን ማቋቋሚያ አዋጅገጽ ፲፫ሺ፷፻፸፱	Proclamation No.1265/2021 The Ethiopian National Dialogue Commission Establishment Proclamation.....Page 13879

አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፪፻፷፭/፪ሺ፲፬

የኢትዮጵያ ሀገራዊ ምክክር ኮሚሽን ማቋቋሚያ አዋጅ

በኢትዮጵያ በሚገኙ የተለያዩ የፖለቲካ እና የሃሳብ መሪዎች እንዲሁም የኅብረተሰብ ክፍሎች መካከል እጅግ መሠረታዊ በሆኑ ሀገራዊ ጉዳዮች ላይ የሃሳብ ልዩነት እና አለመግባባት የሚታይ በመሆኑ፤ ይህንን ልዩነት እና አለመግባባት ለመፍታት ሰፋፊ ሀገራዊ የሕዝብ ምክክሮችን አካታች በሆነ መንገድ በማካሄድ ሀገራዊ መግባባት መፍጠር አስፈላጊ በመሆኑ፤

እጅግ መሠረታዊ በሆኑ ሀገራዊ ጉዳዮች ላይ አካታች ሀገራዊ ምክክሮችን ማካሄድ የተሻለ ሀገራዊ መግባባትን ለመገንባት፤ በሂደትም የመተማመንን እና ተቀራርቦ የመሥራት ባህልን ለማጎልበት፤ እንዲሁም የተሸረሸሩ ማህበራዊ እሴቶችን ለማደስ ጠቃሚ በመሆኑ፤ ሀገራዊ የምክክር ሂደትን ለማሳለጥ የሚያስችል ሥርዓት በሕግ መዘርጋት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

PROCLAMATION No.1265/2021

A PROCLAMATION TO ESTABLISH THE ETHIOPIAN NATIONAL DIALOGUE COMMISSION

WHEREAS, there are difference of opinions and disagreements among various political and opinion leaders and also segments of society in Ethiopia on the most fundamental national issues and it is a necessity to resolve the differences and disagreements through broad based inclusive public dialogue that engenders national consensus;

WHEREAS, enormously conducting inclusive National Dialogues is important to bolster national consensus along the way a culture of trust and of working together as well as mend degraded to restore social values; the National Dialogue process societal values and since it has become necessary to legally institute a system that facilitates the National Dialogue process;

ሀገራዊ ምክክሮች ተቀባይነት እና ተዓማኒነት ያላቸው እንዲሆኑ ከሚያስችላቸው ጉዳዮች መካከል አንዱ ምክክሮቹን የሚያመቻቸውና የሚመራው አካል ብቃትና ገለልተኝነት በመሆኑ፤ ምክክሮቹን በብቃትና በገለልተኝነት ለመምራትና ለማስተባበር የሚችል ሰፊ ቅቡልነት ያለው ተቋም ማቋቋም አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግስት አንቀጽ ፶፭ (፩) መሠረት የሚከተለው ታወጧል።

ክፍል አንድ
ጠቅላላ ድንጋጌዎች

፩. አዋር ርዕስ

ይህ አዋጅ “የኢትዮጵያ ሀገራዊ ምክክር ኮሚሽን ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፪፻፷፭/፪ሺ፲፱” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

፪. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

፩/ “የኮሚሽኑ ምክር ቤት” ማለት ሁሉንም የሀገራዊ ምክክር ኮሚሽኖችን በአባልነት ያቀፈ የኮሚሽኑ ምክር ቤት ነው፤

፪/ “ኮሚሽነር” ማለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፪ መሰረት በአፈ ጉባዔዉ አቅራቢነት በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የሚሾም የሀገራዊ ምክክር ኮሚሽን ኮሚሽነር ነው፤

WHEREAS, the legitimacy and credibility of National Dialogue processes is contingent upon among others the capability and impartiality of the entity that facilitates and leads the deliberations and since it has become necessary to establish an institution with widespread legitimacy that could coordinate and lead the deliberations capably and impartially;

NOW, THEREFORE, in accordance with Article 55(1) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, it is hereby Proclaimed as follows.

PART ONE
GENERAL

1. Short Title

This Proclamation may be cited as the “The Ethiopian National Dialogue Commission Establishment Proclamation No. 1265 /2021”

2. Definition

In this Proclamation, unless the context otherwise requires:

1/ “**The Council of the Commission**” means a Council constituted by all the Commissioners of the National Dialogue Commission;

2/ “**Comissioner**” means the Commissioner of the National Dialogue Commission appointed by the House of Peoples Representatives, based upon nomination by the Speaker in accordance with Article 12 of this Proclamation;

፫/ “ሀገራዊ ምክክር” ማለት በዚህ አዋጅና የኮሚሽኖች ምክር ቤት በሚያወጣው መመሪያ መሰረት በሚለዩ አጀንዳዎች ላይ በተለያዩ አካላት ውይይት እንዲደረግባቸው የኮሚሽኑ ምክር ቤት በፌዴራልና በክልሎች የሚያመቻቻቸው ውይይቶች ናቸው።

፬/ “ክልል” ማለት በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግስት አንቀጽ ፵፯ መሠረት የተቋቋመ ክልል ሲሆን፤ የአዲስ አበባንና የድሬዳዋ ከተማ አስተዳደሮችን ይጨምራል።

፭/ “አወያይ” ማለት በፌዴራልና በክልል የሚካሄዱ ሀገራዊ የምክክር መድረኮችን እንዲመራ በኮሚሽኖች ምክር ቤት የሚመደብ ማንኛውም ሰው ነው።

፮/ “ሰው” ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በህግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው።

፯/ ማንኛውም በወንድ ሦታ የተደነገገው የሴትንም ሦታ ይጨምራል።

፫. የሀገራዊ ምክክሩ መርሆዎች

፩/ ሀገራዊ ምክክሩ እና አጠቃላይ የኮሚሽኑ ሥራዎች የሚመራባቸው መርሆዎች የሚከተሉት ናቸው፡-

- ሀ) አካታችነት፤
- ለ) ግልፅነት፤
- ሐ) ተግማኒነት፤
- መ) መቻቻል እና መከባበር፤
- ሠ) ምክንያታዊነት፤
- ረ) የምክረ ሃሳቦች ተግባራዊነት እና አውድ ተኮርነት፤
- ሰ) ገለልተኛ አመቻችነት፤

3/ “National Dialogue” means consultation of different bodies facilitated by the Council of Commissions at the Federal and Regional level on the Agendas identify in accordance with this Proclamation and the Directives to be issued by the Council of Commissions;

4/ “Region” means any Region established as per Article 47 of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia and includes Addis Ababa and Dire Dawa City Administrations;

5/ “Panellist” means a person who appointed by the Council of Commissions to lead National Dialogue forums held in Federal and Regional level;

6/ “Person” means any natural person or juridicial person;

7/ Any expression in the masculine gender includes the feminine.

3. Principles of the National Dialogue

1/ The National Dialogue and the general works of the Commission shall be directed by the following principles:

- a) inclusivity;
- b) transparency;
- c) credibility;
- d) tolerance and mutual respect;
- e) rationality;
- f) implementation and context sensitivity;
- g) impartial facilitator;

- ሸ) የአጀንዳዎች ጥልቀት እና አግባብነት፤
- ቀ) ዲሞክራሲ እና የሕግ የበላይነት፤
- በ) ብሔራዊ ጥቅም፤
- ተ) ሀገራዊ ባህላዊ እውቀቶችንና እሴቶችን መጠቀም።

፪/ የኮሚሽኑ ምክር ቤት አስፈላጊ ናቸው በማለት የሚያምንባቸውን መርሆዎች በተጨማሪነት ሊያካትት ይችላል።

ክፍል ሁለት

ስለኮሚሽኑ መቋቋም፣ ዓላማ፣ አደረጃጀት፣ ተግባር እና ኃላፊነቶች

፩. መቋቋም

፩/ የኢትዮጵያ ሀገራዊ ምክክር ኮሚሽን (ከዚህ በኋላ “ኮሚሽን” እየተባለ የሚጠራ) ከፖለቲካ ወገንተኝነት፣ ከማንኛውም የመንግሥት ወይም ሌላ አካል ተጽዕኖ ነፃ የሆነ ራሱን የቻለ የሕግ ሰውነት ያለው አካል ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል።

፪/ የኮሚሽኑ ተጠሪነት ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ይሆናል።

፪. ዋና መሥሪያ ቤት

የኮሚሽኑ ዋና መሥሪያ ቤት በአዲስ አበባ ሆኖ እንደአስፈላጊነቱ በሌሎች ክልሎች ቅርንጫፍ ጽህፈት ቤቶች ሊኖሩት ይችላል።

፫. የኮሚሽኑ ዓላማ

ኮሚሽኑ የሚከተሉት መሠረታዊ ዓላማዎች ይኖሩታል፡-

- ፩/ በተለያዩ የኅብረተሰብ ክፍሎች መካከል መሠረታዊ በሆኑ ሀገራዊ ጉዳዮች ላይ ለተፈጠሩ ልዩነቶች ወሳኝ ምክንያቶችን በመለየት እና ውይይቶች የሚካሄዱባቸውን ርዕሰ ጉዳዮች በመለየት ምክክር እንዲደረግባቸው ማመቻቸት፤

- h) depth and relevance of Agendas;
- i) democracy and rule of law;
- j) national interest;
- k) using national traditional knowledge and values.

2/ The Council of the Commission may include additional principles it deems necessary.

PART TWO

ESTABLISHMENT OF THE COMMISSION, OBJECTIVE, STRUCTURE, DUTIES AND RESPONSIBILITIES

4. Establishment

1/ The Ethiopian National Dialogue Commission (hereinafter “the Commission”), an impartial and independent organ of the Federal Government with its own legal personality has been hereby established by this Proclamation.

2/ The Commission shall be accountable to the House of Peoples’ Representatives.

5. Head Quarter

The head quarters of the Commission shall be in Addis Ababa and it may have branch offices in Regional States as necessary.

6. Objectives of the Commission

The Commission shall have the following objectives:

- 1/ Facilitate consultation between the various segments of the society by identifying the root causes of the difference on fundamental national issues and identifying the topics on which the discussion will take place;

፪/ የሚካሄዱት ሀገራዊ ምክክሮች አካታች፣ ብቃት ባለውና ገለልተኛ በሆነ አካል የሚመሩ፣ የአለመግባባት መንስዔዎችን በትክክል በሚዳስስ አጀንዳ የሚያተኩሩ፣ ግልፅ በሆነ የአሠራር ሥርዓት የሚመሩ እና የምክክሮቹን ውጤቶች ለማስፈፀም የሚያስችል ዕቅድ ያላቸው እንዲሆኑ በማድረግ ውጤታማ የሆኑ ሀገራዊ የምክክር ሂደት ተግባራዊ ማድረግ፤

፫/ የሚካሄዱት ሀገራዊ ምክክሮች በተለያዩ የኅብረተሰብ ክፍሎች መካከል እንዲሁም በመንግሥት እና በህዝብ መካከል ያለውን ግንኙነት ለማሻሻል፣ መተማመን የሰፈነበትና አዲስ የፖለቲካ ሥርዓት ለመፍጠር በሚያስችል አግባብ ውይይቶቹ እንዲካሄዱ ሥርዓት መዘርጋት፤

፬/ ከምክክሮቹ የተገኙ የመፍትሔ ምክረ ሃሳቦች በሥራ ላይ እንዲውሉ ድጋፍ በማድረግ በዜጎች መካከል እንዲሁም በመንግሥትና በህዝብ መካከል መተማመን የሰፈነበት ዲሞክራሲያዊ ሥርዓት በሀገር አቀፍ ደረጃ እንዲገነባ ማስቻል፤

፭/ ለዘመናት ሲንከባለሉ የመጡ ውስጣዊ ችግሮችን በውይይት ለመፍታት የሚያስችል የፖለቲካ ባህል ለማዳበር እና ለዲሞክራሲያዊ ሥርዓት ግንባታ ምቹ መደላድል መፍጠር፤

፮/ ወቅታዊ ችግሮች ዘላቂ በሆነ መንገድ ተፈተው አስተማማኝ ሰላም የሚረጋገጥበትን የፖለቲካ እና የማኅበራዊ መደላድል ማመቻቸት፤

፯/ ለአገራዊ መግባባት እና ጠንካራ ቅቡልነት ያለው ሀገረ መንግሥት ለመገንባት ጽኑ መሠረት መጣል ናቸው።

2/ Implement an effective National Dialogue process by ensuring that National Dialogues are inclusive, lead by a competent and impartial body, with a clear focus on the cause of disagreements, guided by transparent system, and have a plan to implement the results of the consultations;

3/ Establish a system of deliberations that will improve the relationship among the different segments of the population as well as between the public and the Government so as to enable the creation of new political dispensation that is marked by mutual trust;

4/ Support the implementation of the recommendations made by the dialogues and build a democratic system of trust between citizens, the government and the People at the national level;

5/ To develop a political culture that can solve internal problems that have been simmering for centuries through dialogues and create a conducive environment for the building of a democratic system;

6/ Lay the social and political foundations on the basis of which current problems can be solved in a sustainable manner, ensuring lasting peace;

7/ Lay a firm foundation for national consensus and the building of a State with strong legitimacy.

፮. የኮሚሽኑ አደረጃጀት

ኮሚሽኑ፡-

፩/ የኮሚሽኑ ምክር ቤት፤

፪/ ዋና ኮሚሽነር፤

፫/ ምክትል ዋና ኮሚሽነር፤

፬/ ጽሀፊት ቤት፤

፭/ እንደአስፈላጊነቱ ኮሚቴዎች፤ እና

፮/ አስፈላጊ ሠራተኞች፤

ይኖሩታል።

፯. የኮሚሽኑ የሥራ ዘመን

፩/ የኮሚሽኑ የሥራ ዘመን ሦስት (፫) ዓመት ነው።

፪/ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የኮሚሽኑ የሥራ ዘመን በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ሊራዘም ይችላል።

፫/ የኮሚሽኑ የሥራ ዘመን የሚቆጠረው በዚህ አዋጅ መሠረት የኮሚሽኑ ኮሚሽነሮች ከተሾሙበት ጊዜ ጀምሮ ነው።

፱. የኮሚሽኑ ተግባርና ኃላፊነቶች

ኮሚሽኑ የሚከተሉት ተግባር እና ኃላፊነቶች ይኖሩታል፡-

፩/ ምክክሮችን የሚያመቻቹና የሚያስፈልጉ የተለያዩ ጥናቶችን የሚያካሂዱ እና ምክረ ሃሳቦችን የሚያመነጩ ኮሚቴዎችን እና የባለሙያ ቡድኖችን ያቋቁማል፤

፪/ ከዚህ በፊት በመንግሥታዊም ሆነ መንግሥታዊ ባልሆኑ ተቋማት የተደረጉ ሀገራዊ የምክክር ሂደቶችን እና የተገኙ ውጤቶችን ያጠናል፤ በቀጣይ ለሚያካሂዳቸው ሀገራዊ ውይይቶች በግብዓትነት ይጠቀማል፤

7. Organization

The Commission shall have:

1/ A Council of Commissioners;

2/ A chief Commissioner;

3/ A deputy chief Commissioner;

4/ A Secretariat;

5/ Committees as may be necessary and

6/ Necessary staff.

8. Term of the Commission

1/ The term of the Commission shall be three (3) years.

2/ If necessary, the term of the Commission may be extended by the House of Peoples' Representatives.

3/ The term of the Commission shall commence from the time Commissioners have been appointed in accordance with this Proclamation.

9. Duties and Responsibilities of the Commission

The Commission shall have the following duties and responsibilities:

1/ It shall establish Committees and teams of experts that will facilitate and implement dialogues, conduct studies and generate recommendations;

2/ It shall study national dialogue processes that had been carried out by governmental or non-governmental entities and their outcomes, and shall use the same as input in national deliberations it will conduct;

፫/ በተለያዩ የፖለቲካ እና የሃሳብ መሪዎች እንዲሁም የሀብረተሰብ ክፍሎች መካከል ሀገራዊ በሆኑ ጉዳዮች ላይ ያሉትን ልዩነቶች በጥናት፣ በሕዝባዊ ውይይቶች ወይም ሌሎች አግባብነት ያላቸውን መንገዶች በመጠቀም ይለያል፤

፬/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አቀጽ (፫) መሰረት በተገለፁት ዘዴዎች የለያቸውን ጉዳዮች መሰረት በማድረግ የምክክር አጀንዳዎችን ይቀርባል፤ ምክክር እንዲደረግባቸው ያመቻቻል፤ ምክክሮችን እና ውይይቶችን ያሳልጣል፤

፭/ ከመላ ሀገሪቱ የተለያዩ የሀብረተሰብ ክፍሎችን እና አካላትን የሚወክሉ ተሳታፊዎች የሚሳተፉባቸው፣ ሀገራዊ መግባባት ለማምጣት የሚያስችሉ የተለያዩ የምክክር ስብሰባዎችን በፌዴራል እና በክልሎች ደረጃ እንዲካሄዱ ያመቻቻል፤

፮/ በሀገራዊ የምክክር ጉባዔ ላይ የሚሳተፉ ተሳታፊዎችን ግልፅ በሆኑ መሥፈርቶች እና የአሠራር ሥርዓት መሠረት ይለያል፤ በምክክሮች ላይ እንዲሳተፉ ያደርጋል፤ ይህን የተመለከተ ዝርዝር መመሪያ ያወጣል፤

፯/ ምክክሮቹ በኮሚሽነሮች ወይም የኮሚሽነሮች ምክር ቤት በሚሰይማቸው አወያዮች አማካኝነት እንዲመሩ ያደርጋል፤ በአወያይነት የሚመድባቸው ሰዎችም በተቻለ መጠን በዚህ ሕግ አንቀጽ ፲፫ ላይ የተመለከቱትን ለኮሚሽነርነት የሚያበቁ መስፈርቶችን የሚያሟሉ መሆናቸውን ያረጋግጣል፤

፰/ በምክክር ሂደቶች የሚደረጉ ምክክሮችን ቃለ ጉባዔ የሚይዙ፣ የቀረቡ ምክረ ሃሳቦችን የሚያጠናቅሩ እና አደራጅተው ለኮሚሽነሮች ምክር ቤት የሚያቀርቡ ባለሙያዎችን ይመድባል፤

3/ It shall identify differences among different political and opinion leaders and also between societies on national issues through studies, public discussions or other appropriate modalities;

4/ Craft agenda for dialogue, based on issues identified in accordance with Sub-Article (3) of this Article organize dialogues and facilitate deliberations;

5/ It shall organize and convene dialogue forums at the Federal and Regional levels that would bring about national consensus with the participation of representatives of various segments of society drawn from the entire country;

6/ It shall identify and enable participants to take part at a national dialogue conference in accordance with clear criteria, issued detatil Directive on this matter;

7/ It shall cause dialogues to be chaired by commissioners or facilitators to be appointed by the Council of Commission, it ensures that the person who are appointed as facilitators meet the qualifications for Commissioner as provides under Article 13 of this Proclamation as much as possible;

8/ It shall appoint professionals who will take minutes of dialogues, consolidate and organize the recommendations of the dialogues and present the same to the Council of Commission;

- ፱/ የጽህፈት ቤቱን የውስጥ የአሠራር ሥርዓት፣ የምክክር አጀንዳዎች ወይም አርዕስት የሚመረጡበትን የሚመለከት፣ በሀገራዊ ውይይቶች ላይ የሚሳተፉ አካላት የሚለዩበትን ሥርዓት ለመዘርጋትና መሰል ተግባራትን ለማከናወን የሚያስችሉ ውስጠ ደንቦችን እና መመሪያዎችን ያወጣል፤ በሥራ ላይ ያውላል፤
- ፲/ የሀገራዊ ምክክር ጉባዔ አጀንዳዎችን፣ የምክክሮቹን ሂደት፣ በምክክሮቹ የተገኙ ምክረ ሃሳቦችን እንዲሁም ምክረ ሃሳቦቹ በተግባር ላይ ሊውሉ የሚችሉበትን ሥልጣን የሚገልጽ ሰነድ በማዘጋጀት ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት፣ ለአስፈጻሚ አካሉ እና ሌሎች የሚመለከታቸው የመንግስት አካላት ያቀርባል፤ ለሕዝብም ይፋ ያደርጋል፤
- ፲፩/ መንግሥት ከሀገራዊ ውይይቶች የሚገኙ ምክረ ሃሳቦችን በተግባር ላይ ለማዋል እንዲችል ግልፅ እና ተጨባጭ የሆነ ዕቅድ እንዲያዘጋጅ አስፈላጊውን እገዛ ያደርጋል፤
- ፲፪/ የምክረ ሃሳቦቹን አፈፃፀም ለመከታተል የሚያስችል ሥርዓት ይዘረጋል፤
- ፲፫/ ዓላማውን ለማስፈፀም የሚያስፈልጉ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል።

- 9/ It shall enact and implement internal Regulations and Directives pertaining to the secretariat internal working procedures, the selection of topics or Agenda for the dialogue and selection of participants to take part in National Dialogue forums;
- 10/ Prepare a document for the National Dialogue conference Agendas, the process of the dialogues, the recommendations obtained from the dialogues and strategies to implement the recommendations, and submit the same to the House of Peoples' Representatives, to the Executive organ and to the relevant organs, and also disclose to the public;
- 11/ Provide support to the government in the preparation of a clear and concrete plan that would enable it to implement the recommendations arising out of the national dialogue;
- 12/ It shall devise a system to monitor the implementation of recommendations;
- 13/ It shall carry out other activities necessary to accomplish its objectives.

፲. የኮሚሽኑ ምክር ቤት ስብሰባ

፩/ የኮሚሽኑ ምክር ቤት በውስጥ አሠራር ደንቡ መሠረት መደበኛ ስብሰባ ያካሂዳል፤ ሆኖም እንደአስፈላጊነቱ በኮሚሽኑ ዋና ኮሚሽነር ጥሪ ወይም ከኮሚሽነሮቹ መካከል ሃምሳ ሲደመር አንድ (፶+፩) የኮሚሽኑ ኮሚሽነሮች ጥያቄ ሲያቀርቡ በማናቸውም ጊዜ አስቸኳይ ስብሰባ ሊያደርግ ይችላል፤

፪/ ከኮሚሽኑ ኮሚሽነሮች መካከል ሃምሳ ሲደመር አንድ (፶+፩) ከተገኙ ምልዓተ-ጉባዔ ይሆናል፤

፫/ የኮሚሽኑ ውሳኔ በኮሚሽኑ ምክር ቤት አባላት በስምምነት ይሆናል፤ ሆኖም ግን በስምምነት ለመወሰን መግባባት ላይ ካልተደረሰ ውሳኔው በኮሚሽኑ ምክር ቤት ላይ በተገኙ ኮሚሽነሮች በአብላጫ ድምጽ ያልፋል፤

፬/ በኮሚሽኑ ውሳኔ አሰጣጥ ላይ ድምፅ እኩል ለእኩል ከተከፈለ የሰብሳቢው ድምፅ ወሳኝነት ይኖረዋል፤

፭/ የዚህ አንቀጽ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው የኮሚሽኑ ምክር ቤት የራሱን የስብሰባ ሥነ-ሥርዓት መመሪያ ሊያወጣ ይችላል።

10. Meeting of the Council of the Commission

1/ The regular meetings of the Commission shall be held in accordance with the internal rules of procedure of the Council of the Commission. However, the Council of the Commission may hold extraordinary meetings when such meetings are called by the Chief Commissioner or at the request of fifty plus one (50+1) of the Commissioners;

2/ The quorum of the Council of the Commission is constituted if fifty plus one (50+1) of the Commissioners are present;

3/ The decisions of the Commission shall be held by agreement of the members of the Council of the Commission; However, if no agreement is reached the decisions shall be passed by a majority vote of Commissioners present;

4/ In the event of a tie, the chair of the meeting shall have the casting vote;

5/ without prejudice to the provisions of this Article, the Commission may adopt its own rules of procedure for its own meetings.

ከፍል ርዕት

ሰለ ኮሚሽነሮች

፲፩. ሰለኮሚሽነሮች

- ፩/ ኮሚሽኑ አሥራ አንድ (፲፩) ኮሚሽነሮች ይኖሩታል፤
- ፪/ የኮሚሽኑ ዋና ኮሚሽነር፣ ምክትል ዋና ኮሚሽነር እና ሌሎች ኮሚሽነሮች በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ይሾማሉ፤
- ፫/ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የሹመት ውሳኔውን የሚሰጠው የቀረቡት ዕጩዎች በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፫ ሥር የተቀመጡ መሥራቶችን ያሟሉ መሆኑን በማረጋገጥ ይሆናል።

፲፪. የኮሚሽነሮች አሰያያዥ

- የኮሚሽነሮች አሰያያዥ በሚከተለው አግባብ ይሆናል፡-
- ፩/ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት አፈ ጉባዔ ጽህፈት ቤት ዕጩ የኮሚሽን አባላትን ከሕዝብ፣ ከፖለቲካ ድርጅቶችና ከሲቪል ማኅበራት ኮሚሽነር ሊሆኑ የሚችሉ ግለሰቦችን ጥቆማ ይቀበላል፤
 - ፪/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፫ ሥር በተቀመጡት መሥራቶች መሠረት ከተጠቆሙት ሰዎች ውስጥ ቢያንስ አስራ አራት ኮሚሽነር ሊሆኑ የሚችሉ ዕጩዎችን በመለየት የዕጩዎቹን ዝርዝር ለሕዝብ ይፋ በማድረግ፣ ለአፈ ጉባዔው ያቀርባል፤

PART THREE

THE COMMISSIONERS

11. The Commissioners

- 1/ The Commission shall have eleven (11) Commissioners;
- 2/ The Chief Commissioner of the Commission, the Deputy Chief Commissioner and other Commissioners shall be appointed by the House of Peoples' Representatives;
- 3/ The House of Peoples' Representatives shall decide on the appointment of the nominees after ascertaining that they fulfil the criteria set out under Article 13 of this Proclamation.

12. Appointment of Commissioners

- Commissioners shall be appointed in the following manner:
- 1/ The Secretariat of the Speaker of the House of Peoples' Representatives shall receive from the public, political parties and civil society nominations of individuals who could serve as Commissioners;
 - 2/ In accordance with the requirements set out in Article 13 of this Proclamation, the office of the Speaker of the House of Peoples' Representatives shall prepare a shortlist of at least fourteen potential candidates for the post of Commissioner, disclose to the public and submit it to the the Speaker of the House of Peoples' Representatives;

፫/ የሚዘጋጀው የዕድገት ገርዘር የጾታ እና ሌሎች የብዝሃነት መግለጫዎችን ታሳቢ ያደረገ መሆን ይኖርበታል፤

፬/ አፈ ጉባዔው ከተፎካካሪ የፖለቲካ ፓርቲዎች፣ ከሲቪል ማህበረሰብ ድርጅቶች፣ ከሃይማኖት ተቋማት ጉባዔ አመራሮች እና ተወካዮች ጋር በቀረቡት ዕድገት ላይ ምክክር ያደርጋል፤

፭/ አፈ ጉባዔው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፬) ሥር የተገለፀውን ምክክር ካደረገ በኋላ ከቀረቡት ዕድገት መካከል እንደአስፈላጊነቱ ዋና ኮሚሽነር፣ ምክትል ዋና ኮሚሽነር እና ኮሚሽነር ሆነው ሊያገለግሉ የሚችሉ ዕድገትን በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት እንዲሾሙ ያቀርባል።

፲፫. ለኮሚሽነርነት የሚያበቁ መሥሪያዎች

ማንኛውም ኮሚሽነር ሆኖ የሚሾም ሰው የሚከተሉትን መሥሪያዎች ማሟላት አለበት፡-

- ፩/ ዜግነቱ ኢትዮጵያዊ የሆነ፤
- ፪/ ሁሉንም ሃይማኖቶች፣ የኢትዮጵያ ብሔሮችን፣ ብሔረሰቦችን እና ሕዝቦችን በእኩል ዓይን የሚያገለግል፤
- ፫/ የማንኛውም ፖለቲካ ፓርቲ አባል ያልሆነ፤
- ፬/ ለሀገራዊ መግባባት ጉልህ አስተዋፅዖ ሊያበረክት የሚችል፤
- ፭/ መልካም ሥነ-ምግባርና ስብዕና ያለው፤
- ፮/ በሕዝብ ዘንድ ዓመኔታ ያለው፤
- ፯/ በከባድ ወንጀል ተከሶ የጥፋተኝነት ውሳኔ ያልተላለፈበት፤
- ፰/ የኮሚሽኑን ሥራ በአግባቡ ለመሥራት የሚያስችል የተሟላ ብቃት ያለው፤

3/ The list of candidates shall be inclusive of gender and other forms of diversity;

4/ The Speaker shall consult with the leadership and representatives of opposition political parties, civil society organizations and the interreligious Council on the list of nominees.

5/ After conducting the consultation provided for under Sub-Article (4) of this Article, the Speaker shall submit to the House of Peoples’ Representatives nominations for appointments to the post of Chief Commissioner, Deputy Chief Commissioner and Commissioners.

13. Criteria for the Appointment of Commissioners

Anyone who shall be appointed as a Commissioner shall fulfil the following requirements:

- 1/ Ethiopian National;
- 2/ Committed to serve all religions, Nations, Nationalities and Peoples of Ethiopia equally;
- 3/ Not a member of any political party;
- 4/ Capable to make a significant contribution to national consensus;
- 5/ Have a good character and personality;
- 6/ Trust worthy by the public;
- 7/ Not convicted for charges of committing any serious crime;
- 8/ Shall have a competence to discharge the activities of the commission;

፱/ ሙሉ ጊዜውን ለኮሚሽኑ ሥራ ለማዋል ፍቃደኛ የሆነ።

፲፩. የኮሚሽኖች ደመወዝና ጥቅማጥቅም

የኮሚሽኖች ደመወዝ እና ጥቅማጥቅም ለመንግሥት ከፍተኛ ተገዢዎች በተፈቀደው ደመወዝ እና ጥቅማጥቅም አግባብ ይፈጸማል።

፲፮. የኮሚሽኖች መብትና ግዴታ

፩/ ማንኛውም ኮሚሽነር የሚከተሉት መብቶች ይኖሩታል፡-

ሀ) ያለመከሰስ መብቱ በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ካልተነሳ ወይም እጅ ከፍንጅ ካልተያዘ በስተቀር በኮሚሽነርነት በሚያገለግልበት ወቅት በወንጀል ያለመከሰስ መብት አለው፤

ለ) በኮሚሽኑ ምክር ቤት ሥራ ላይ በነፃነት የመሳተፍና ድምፅ የመስጠት፤

ሐ) ለሥራ አስፈላጊ የሆኑ ሰነዶችን እና ሌሎች ጠቃሚ መረጃዎችን የማግኘት እና የመመልከት፤ እና

መ) የኮሚሽኑ ምክር ቤት በሚወስነው አግባብ የኮሚቴ ሥራዎች እና ሌሎች ሥራዎች ላይ የመሳተፍ።

፪/ ማንኛውም ኮሚሽነር የሚከተሉት ግዴታዎች ይኖሩታል፡-

ሀ) የኮሚሽኑን ተግባር እና ኃላፊነት በተገቢ ሁኔታ መፈጸም፤

9/ Willing to devote his full time for the activities of the Commission.

14. Remuneration and Benefits of Commissioners

The remuneration and benefits of the Commissioners shall be provided in accordance with the benefits and salary scheme of Senior Government Officials.

15. Obligations and Rights of Commissioners

1/ Any Commissioner shall have the following rights:

a) unless he is caught in flagrante delicto or his immunity is stripped by the House of Peoples' Representatives, shall have immunity from criminal prosecution during the course of his service as a Commissioner;

b) freely participate and vote in the work of the Council of the Commission;

c) get access to and consult documents and other information useful for the work of the Commission; and

d) participate in committees and other works of the Commission in accordance with the decision of the Council of the Commission.

2/ Any Commissioner shall have the following obligations:

a) discharge the responsibilities and duties of the Commission with due care;

- ለ) ሙሉ ጊዜውን ለኮሚሽኑ ሥራ የማዋል፤
- ሐ) የጥቅም ግጭትን የማስወገድ፤
- መ) በሥራ ሂደት ያገኘውን ምስጢር የመጠበቅ፤
- ሠ) የኮሚሽኑን ገለልተኛነት፣ መልካም ስም እና ክብር ከሚያጎድፉ እና ውጤታማነትን ከሚያደናቅፍ ድርጊት የመቆጠብ፤
- ረ) ሌሎች የኮሚሽኑን ሥርዓቶች እና ደንቦች የማክበር።

፲፮. ኮሚሽነሮች ከኃላፊነት ስለሚነሱበት ሁኔታ

፩/ ማንኛውም ኮሚሽነር በሚከተሉት ሁኔታዎች ከኃላፊነት ሊነሳ ይችላል፡-

- ሀ) በህመም ምክንያት መደበኛ ተግባሩን ማከናወን ባለመቻል፤
- ለ) ግልፅ የሆነ የብቃት ማነስ ከታየበት፤
- ሐ) ከባድ የሥነ-ምግባር ጉድለት ከታየበት፤
- መ) ያለበቂ ምክንያት ለተከታታይ አስር ቀናት በሥራ ገበታው ላይ ካልተገኘ፤ ወይም
- ሠ) በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፫ ሥር ከተመለከቱት መሥፈርቶች ውስጥ በሽመት ወቅት ኮሚሽነሩ ያላሟላው መሥፈርት መኖሩ ከተረጋገጠ።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ኮሚሽነር ከኃላፊነት የሚነሳው ማንኛውም ማስረጃ ባለው ወገን ጠያቂነት የቀረበ ማመልከቻ አሳማኝ ነው ብሎ አፈ ጉባዔው ተቀብሎ ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት በሚያስተላልፈው ጥያቄ ወይም ከአንድ

- b) devote his full time to the work of the Commission;
- c) avoid conflict of interest;
- d) maintain the confidentiality of secrets acquired in the course of his work;
- e) refrain from engaging in conduct that could undermine the Commission’s impartiality, reputation, prestige and impede its effectiveness;
- f) respect any other rules and Regulations of the Commission.

16. Removal of Commissioners

1/ Any Commissioner could be removed from his position on any of these grounds:

- a) If he is incapable of discharging his responsibility due to serious illness;
- b) If he is manifestly incompetent;
- c) If he engages in serious misconduct;
- d) If he fails to be present at his post of duty consecutively for ten days without sufficient justification; or
- e) If it is found that he had not fulfilled one of the requirements provided under Article 13 of this Proclamation during his appointment.

2/ A Commissioner shall be removed from his post by a decision of the House of Peoples’ Representatives when a request for such removal is submitted to the Speaker of the House by anyone with evidence of the existence

ሶስተኛ በማያንሱ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት አባላት አነሳሽነት ወይም ከሦስት በማያንሱ ኮሚሽነሮች ጥያቄ መሠረት የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት በሚያስተላለፈው ውሳኔ ይሆናል።

፲፯. ኃላፊነትን በገዛ ፍቃድ ስለመልቀቅ

ማንኛውም ኃላፊነቱን በገዛ ፍቃዱ መልቀቅ የሚፈልገው ኮሚሽነር የሁለት ወር የጽሁፍ ቅድመ ማስጠንቀቂያ ለኮሚሽነሮች ምክር ቤት እና ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት አፈ ጉባዔ በመስጠት ሊለቅ ይችላል።

፲፰. ስለሌላ መንግስታዊ ኃላፊነት

በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፮ መሠረት ከኃላፊነት የተነሳ ወይም በአንቀጽ ፲፯ መሠረት በገዛ ፍቃዱ ከኃላፊነት የለቀቀ ኮሚሽነር ለሁለት ዓመት ለሌላ የመንግስታዊ ኃላፊነት አይታወቅም።

፲፱. ኮሚሽነር ስለመተካት

፩/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፮ እና ፲፯ መሠረት ኮሚሽነር ከኃላፊነት ሲነሳ ወይም ሲለቅ ወይም በሞት ምክንያት ሲለይ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፪ መሠረት ለአፈ ጉባዔው ከተላኩለት የዕጩዎች ዝርዝር መካከል በኮሚሽነርነት ካልተሾሙት ዕጩዎች ውስጥ ተተኪ ኮሚሽነር ሆኖ በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት እንዲሾም ያደርጋል።

፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ከኃላፊነት የተነሳ ወይም የለቀቀ ወይም በሞት ምክንያት የተለየው ዋና ኮሚሽነሩ ወይም ምክትል ዋና ኮሚሽነሩ በሆነ

of one of the grounds stipulated under Sub-Article (1) of this Article and if the request is deemed credible by the Speaker and is tabled for the decision of the House, or a request for removal is initiated by one third member of the House or not less than three Commissioners, and a decision in favor of the removal is passed by the House of Peoples' Representatives.

17. Resignation

Any Commissioner who desires to resign from the Commissions could do so after providing a two-month prior written notice to the Council of the Commission and the Speaker of the House of Peoples' Representatives.

18. Other Government Post

Any Commissioner who is removed from his post pursuant to Article 16 or resign voluntarily pursuant to Article 17 shall not be nominated for other Government post for two years.

19. Replacement of a Commissioner

- 1/ A Commissioner shall be appointed by the House of Peoples' Representatives among the list of candidates who are not appointed as provided under Article 12 of the Proclamation where a Commissioner is removed or resigns, or dies Pursuant to Article 16 and 17 of this Proclamation.
- 2/ Without prejudice to Sub-Article (1) of this Article, the Speaker shall present for the House of Peoples' Representatives for appointment from

ጊዜ ከተሸሙ ኮሚሽነሮች ወይም ከተጠባባቂ ዕጩ ኮሚሽነሮች መካከል በመምረጥ እንዲሾሙ አፈ ጉባዔው ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ያቀርባል።

ክፍል አራት

ሰለኮሚሽኑ ምክር ቤት፤ ዋና ኮሚሽነር እና ጽህፈት ቤት

፳. የኮሚሽኑ ምክር ቤት

የኮሚሽኑ ምክር ቤት ሁሉንም ኮሚሽነሮች በአባልነት ያቀፈ ነው።

፳፩. የኮሚሽኑ ምክር ቤት ተግባር እና ሥልጣን

የኮሚሽኑ ምክር ቤት የሚከተሉት ሥልጣን እና ተግባራት ይኖሩታል፡-

- ፩/ የሕዝብ ምክክር የሚደረግባቸውን አጀንዳዎች በዝርዝር በመፈተሽ ምክክር እንዲደረግባቸው መወሰን፤
- ፪/ በኮሚቴዎች ተዘጋጅተው የሚቀርቡ እና በሕዝባዊ ውይይቶች የተገኙ ምክረ ሃሳቦችን በዝርዝር በመፈተሽ እና በማጠናቀር ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ለአስፈፃሚ አካሉና ሌሎች የሚመለከታቸው የመንግሥት አካላት እንዲቀርብ ማፅደቅ፤
- ፫/ የጽህፈት ቤቱን ዓመታዊ በጀትና ዕቅድ መርምሮ የማፅደቅ፤
- ፬/ የጽህፈት ቤቱን አጠቃላይ ሪፖርት መርምሮ የማፅደቅ፤
- ፭/ አስፈላጊ ኮሚቴዎችን የማቋቋም፤
- ፮/ በክልሎች የጽህፈት ቤቱን ቅርንጫፍ ጽህፈት ቤቶች እንዲቋቋሙ የመወሰን፤

the appointed Commissioners or from nominated candidate Commissioners where a Commissioner removed or resigns, or dies is Chief Commissioner or Deputy Chief Commissioner.

PART FOUR

**COUNCIL OF THE COMMISSION,
CHIEF COMMISSIONER AND
SECRETARIAT**

20. Council of the Commission

The Council of the Commission shall constitute all Commissioners.

21. Powers and Responsibilities of the Council of the Commission

The Council of the Commission shall have the following powers and responsibilities:

- 1/ Examine potential topics for public dialogue and set the Agenda for public deliberation;
- 2/ Examine and compile detail recommendations that have been prepared by Committees and generated in public dialogue forums and adopt to be submitted to the House of Peoples' Representatives, the Executive organ and other relevant government organs;
- 3/ Examine and adopt the annual budget of the secretariat;
- 4/ Examine and adopt the overall report of the secretariat;
- 5/ Establish necessary Committees;
- 6/ Decide to establish branch offices in Regional states;

- ፯/ የጽህፈት ቤቱን የኦዲት ግኝት መርምሮ የማዕደቅ፤
- ፰/ የምክር ቤቱ ዋና ኮሚሽነርና ምክትል ዋና ኮሚሽነር በተመሳሳይ ጊዜ በሥራ ገበታቸው ላይ ለተከታታይ አስር ቀናት ካልተገኙ ከአባላቶቹ መካከል ጊዜያዊ ሰብሳቢ የመምረጥ፤
- ፱/ የጽህፈት ቤቱን መዋቅራዊ አደረጃጀት የማዕደቅ፤
- ፲/ የጽህፈት ቤቱን ኃላፊ ሹመት የማዕደቅ፤
- ፲፩/ አዋጁን ለማስፈጸም የሚያስፈልጉ መመሪያዎችን የማውጣት፤
- ፲፫/ የኮሚሽነሮች የሥነ ምግባር መመሪያ የማውጣት፤
- ፲፬/ የጽህፈት ቤቱን መተዳደሪያ ደንብ የማውጣት።

፳፪. የዋና ኮሚሽነር ተግባር እና ሥልጣን

የኮሚሽኑ ዋና ኮሚሽነር የሚከተሉት ተግባር እና ሥልጣን ይኖሩታል፡-

- ፩/ የኮሚሽኑን ምክር ቤት በሰብሳቢነት ይመራል፤
- ፪/ አጠቃላይ የኮሚሽኑን ሥራ የመምራት፤
- ፫/ የኮሚሽኑን ምክር ቤት ስብሰባ አጀንዳዎችን የማቅረብ፤
- ፬/ እንደአስፈላጊነቱ አስቸኳይ ስብሰባ የመጥራት፤
- ፭/ የጽህፈት ቤቱን አጠቃላይ ሥራ የመቆጣጠር፤
- ፮/ ኮሚሽኑን በመወከል ከሌሎች አካላት ጋር ግንኙነት የማድረግ፤
- ፯/ ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ሪፖርቶችን የማቅረብ፤

- 7/ Examine and adopt the audit report of the secretariat;
- 8/ Elect a temporary chairperson among its members of the Chief and Deputy Chief Commissioners are absent from their post for a consecutive period of ten days;
- 9/ Adopt the organizational structure of the Secretariat;
- 10/ Approve the appointment of the Head of the Secretariat;
- 11/ Issue Directives necessary to implement the Proclamation;
- 12/ Adopt the Commissions’ Code of Conduct;
- 13/ Adopt the internal Regulation of the Secretariat.

22. Responsibilities and Powers of the Chief Commissioner

The Chief Commissioner shall have the following responsibilities and powers:

- 1/ He shall serve as the chairperson of the Council of the Commission;
- 2/ Lead the overall activities of the Commission;
- 3/ Table the Agenda of the Council of the Commission;
- 4/ Call extraordinary meetings of the Council of the Commission as necessary;
- 5/ Oversee the overall activity of the secretariat;
- 6/ Represent the Commission in its relationship with other organs;
- 7/ Present a report to the House of Peoples’ Representatives;

፰/ የኮሚሽኑን የጽህፈት ቤት ኃላፊ ዕጩ ለምክር ቤት አቅርቦ የማሾም፤

፱/ የኮሚሽኑን ሠራተኞች በፌደራል መንግስት ሠራተኞች ሕግ መሠረት የመቅጠር እና የማስተዳደር፤

፲/ የኮሚሽኑን በጀት ጥያቄ ከገንዘብ ሚኒስቴር ጋር በማዘጋጀት ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ማቅረብ፤

፲፩/ ሌሎች በኮሚሽኑ ምክር ቤት የሚሰጡትን ተግባራት የማከናወን።

፳፫. የምክትል ዋና ኮሚሽነር ተግባር እና ሥልጣን

የኮሚሽኑ ምክትል ዋና ኮሚሽነር የሚከተሉት ተግባር እና ሥልጣን ይኖሩታል፡-

፩/ ዋናው ኮሚሽነር በማይኖርበት ጊዜ ተክቶ ይሰራል፤

፪/ በዋናው ኮሚሽነር የሚሰጡትን ተግባራት ይፈጽማል።

፳፬. ሰለኮሚሽኑ ጽህፈት ቤት

፩/ የኮሚሽኑ ጽህፈት ቤት ኮሚሽነር ባልሆነ ኃላፊ ይመራል።

፪/ ጽህፈት ቤቱ ሌሎች አስፈላጊ ሠራተኞች ይኖሩታል።

፫/ ጽህፈት ቤቱ ተጠሪነቱ ለዋናው ኮሚሽነር ይሆናል።

8/ Present to the Council of the Commission a nominee to be appointed as Head of the Secretariat;

9/ Hire and administer the staff of the Commission in accordance with Federal Civil Servants Law;

10/ Prepare the budget of the Commission jointly with the Ministry of Finance and present the same to the House of Peoples’ Representatives for approval;

11/ Carry out other tasks assigned to him by the Council of the Commission.

23. Responsibilities and Powers of the Deputy Chief Commissioner

The Deputy Chief Commissioner shall have the following responsibilities and powers:

1/ Carry out the duties of the Chief Commissioner in his absence;

2/ Perform tasks assigned to him by the Chief Commissioner.

24. Secretariat of the Commission

1/ The Secretariat of the Commission shall be lead by a head who is not a Commissioner.

2/ The Secretariat shall have other necessary staff.

3/ The Secretariat shall be accountable to the Chief Commissioner.

፳፮. የኮሚሽኑ ጽህፈት ቤት ተግባር እና ኃላፊነት

የኮሚሽኑ ጽህፈት ቤት የሚከተሉት ተግባር እና ሥልጣን ይኖሩታል፡-

፩/ የኮሚሽኑን ጽህፈት ቤት መዋቅራዊ አደረጃጀት ለይቶ ለኮሚሽኑ ምክር ቤት አቅርቦ የማፀደቅ፤

፪/ ለኮሚሽኑ አጠቃላይ የአስተዳደርና ፋይናንስ አገልግሎት የመስጠት፤

፫/ ለኮሚሽኑ ተግባር እና ኃላፊነት አስፈላጊ የሆኑትን ግብዓቶችን እና ሌሎች አገልግሎቶችን የማቅረብ፤

፬/ የኮሚሽኑን ቃለ ጉባዔዎች፣ ውሳኔዎች፣ የሂሳብ መዛግብት እና ሌሎች መረጃዎችን በሚገባ አደራጅቶ የመያዝ፤

፭/ የኮሚሽኑን በጀት በማዘጋጀት ዋና ኮሚሽነሩን ማገዝ፤ እና

፮/ ሌሎች በምክር ቤቱ ወይም በዋና ኮሚሽነሩ የሚሰጡትን ተግባራት ማከናወን።

፳፯. የጽህፈት ቤቱ ኃላፊ ተግባር እና ኃላፊነት

፩/ የጽህፈት ቤቱ ኃላፊ የሚከተሉት ተግባር እና ሥልጣን ይኖሩታል፡-

ሀ) የጽህፈት ቤቱን መዋቅራዊ አደረጃጀት ለይቶ ለኮሚሽኑ ምክር ቤት አቅርቦ የማፀደቅ፤

25. The Responsibilities and Duties of the Secretariat of the Commission

The Secretariat of the Commission shall have the following responsibilities and powers:

1/ Identify the organizational structure of the office of the Commission for the approval to the Council of the Commission;

2/ Provide overall administrative and financial services to the Commission

3/ Provide the inputs and other services necessary for the performance of the activities and responsibilities of the Commission;

4/ Keep the minutes, records of the decisions, financial documents and other information in an organized manner;

5/ Assist the Chief Commissioner in the preparation of the budget of the Commission; and

6/ Perform other responsibilities to be assigned to it by the Council of the Commission or the Chief Commissioner.

26. Responsibilities and Duties of the Head of the Secretariat of the Council

1/ The Head of the Secretariat shall have the following duties and responsibilities:

a) prepare the organizational structure of the Commission to the Council for its approval;

ለ) የጽህፈት ቤቱን ተግባራት አስመልክቶ ለዋናው ኮሚሽነር እና ለኮሚሽነሮች ምክር ቤት ሪፖርት የማቅረብ፤

ሐ) የጽህፈት ቤቱን የሥራ ዕቅድ ለኮሚሽኑ ምክር ቤት አቅርቦ የማፀደቅ፤ እና

መ) በዚህ አዋጅ ለጽህፈት ቤቱ የተሰጡትን ተግባራት እና ሥልጣን በመምራት የማስተዳደር።

፪/ የጽህፈት ቤቱ ኃላፊ ተጠሪነት ለኮሚሽኑ ዋና ኮሚሽነር ይሆናል።

ከፍል አምስት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

፳፯. የበጀት ምንጭ

፩/ የኮሚሽኑ በጀት በመንግሥት የሚመደብ ይሆናል።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ሥር የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ከሌሎች ሕጋዊ ምንጮች ማግኘት ይችላል።

፫/ የመንግሥት የፋይናንስ አስተዳደር መርሆዎችን መሠረት በማድረግ በኮሚሽኑ ምክር ቤት በሚፀድቅ የውስጥ ደንብ መሠረት ኮሚሽኑ በጀቱን የማስተዳደር ሙሉ ነፃነት አለው።

፳፰. የሂሳብ መዛግብት

፩/ ኮሚሽኑ የተሟሉና ትክክለኛ የሆኑ የሂሳብ መዛግብት ይይዛል።

፪/ የኮሚሽኑ የሂሳብ መዛግብትና ገንዘብ ነክ ሰነዶች በዋና ኦዲተር ወይም እርሱ በሚሰይማቸው ኦዲተሮች በየዓመቱ ይመረመራሉ።

b) provide a report regarding the activities of the Secretariat to the Chief Commissioner and the Council of the Commission;

c) present the work plan of the Secretariat to the Council of the Commission for approval; and

d) lead and administer the Secretariat in the performance of the duties and responsibilities assigned to it in this Proclamation.

2/ The Head of the Secretariat shall be accountable to the chief Commissioner.

PART FIVE
MISCELLANEOUS
PROVISIONS

27. Source of the Budget

1/ The budget of the Commission shall be allocated by Government.

2/ Without prejudice to Sub-Article (1) of this Article, the Commission may collect fund from other legal sources.

3/ The Commission has the full power to administer its budget independently in accordance with the Principles of government finance administration through internal bylaw to be adopted by the Council of the Commission.

28. Books of Accounts

1/ The Commission shall keep complete and accurate books of accounts.

2/ The books of accounts and financial documents of the Commission shall be audited annually by the Auditor General or by Auditors designated by him.

፳፱. ደንብና መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

፩/ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የኮሚሽኖችን፣ የኮሚሽኑን ሠራተኞች፣ አወያዮችና በውይይት ሂደቱ የሚሳተፉ አካላትን የሥነ-ምግባር ሁኔታ በተመለከተ ደንብ ሊያወጣ ይችላል።

፪ የኮሚሽኖች ምክር ቤት ይህንን አዋጅና በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የሚወጡ ደንቦችን ለማስፈጸም የሚያስፈልጉ መመሪያዎችን ሊያወጣ ይችላል።

፴. ስለ ኮሚሽኑ ሰነዶች

፩/ ኮሚሽኑ የሥራ ጊዜው ሲያበቃ በኮሚሽኑ የሥራ ዘመን በተካሄዱ ሀገራዊ ምክክሮች ወቅት የተዘጋጁ ሰነዶች፣ የተያዙ ቃለ-ጉባዔዎችና መሰል ሰነዶች ተጠብቀው እንዲቆዩ ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጽህፈት ቤት እንዲሁም ለኢትዮጵያ ቤተ-መዛግብትና ቤተ-መጻሕፍት አገልግሎት የማስረከብ ኃላፊነት አለበት።

፪/ የኢትዮጵያ ቤተ-መዛግብትና ቤተ-መጻሕፍት አገልግሎትም ከኮሚሽኑ የተቀበላቸውን ሰነዶች በአግባቡ አደራጅቶ የማስቀመጥና ለተለያዩ ዓላማ ማየትና መጠቀም ለሚፈልጉ ሰዎች መጠቀም እንዲችሉ የማመቻቸት ኃላፊነት አለበት።

፴፩. የመተባበር ግዴታ

ማንኛውም ሰው ኮሚሽኑ በዚህ አዋጅ የተሰጠውን ኃላፊነት ለመወጣት በሚያደርገው እንቅስቃሴ ውስጥ ለሚያቀርበው ማንኛውም ሕጋዊ ጥያቄ ትብብር የማድረግ ግዴታ አለበት።

29. Power to Issue Regulation and Directive

1/ The House of Peoples' Representatives may issue Regulation regarding the discipline conditions of Commissioners, Employees of Commission, panellists and Organs take part in the consultation process.

2/ The Council of the Commission may issue Directives necessary for the effective implementation of this Proclamation and Regulations issued under Sub-Article (1) of this Article.

30. Documents of the Commission

1/ The Commission shall have a responsibility to handover, the documents prepared in time of national dialogue, minutes and other similar documents prepared in the term of the Commission, to the Secrteriat of the House of Peoples' Representatives and to the Ethiopian Archives and Library Service for preservation.

2/ The Ethiopian Archives and Library Service shall have the responsibility, the received documents, to properly organize, preserve and produce conditions for person who wants to see and use the documents for different purpose.

31. Duty to Cooperate

Everyone has an obligation to cooperate with the Commission pursuant to any lawful request of the Commission in the discharge of its mandate.

፴፪. ተፈፃሚነት ስለማይኖራቸው ሕጎች

ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረኑ ማናቸውም ሕጎች በዚህ አዋጅ ውስጥ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈፃሚነት አይኖራቸውም።

፴፫. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ከፀደቀበት ከታህሳስ ፳ ቀን ፪ሺ፲፬ ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

አዲስ አበባ ጥር ፮ ቀን ፪ሺ፲፬ ዓ.ም

ሳህለ ወርቅ ዘውዴ
የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት

32. Inapplicable Laws

No laws, in so far that they are inconsistent with this Proclamation, shall be applicable with respect to matters covered under this Proclamation.

33. Effective Date

This Proclamation shall enter into force upon the date its approval by the House of Peoples' Representatives on the 29th day of December 2021.

Done at Addis Ababa, on this, 13th Day Of January, 2022

SAHLE WORK ZEWEDIE
PRESIDENT OF THE FEDERAL
DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA